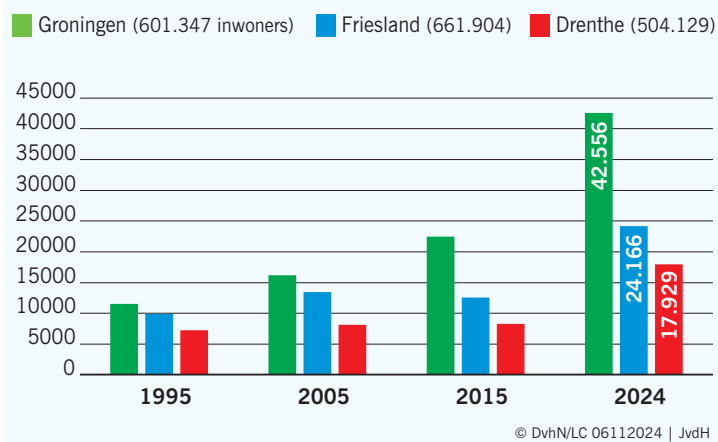

Internationals in het Noorden

Martine Millet en Karen Prowse bij een wereldkaart vol stippen op de landen waar de bezoekers vandaan komen: „Minstens 145 nationaliteiten in tien jaar.”

Buitenlandse voet op noordelijke bodem

Terwijl het nieuwe kabinet aan de rem hangt, blijft het aantal buitenlandse werknemers in Nederland groeien. In het Noorden maakt het International Welcome Center North ze al tien jaar wegwijs. „We hebben internationals simpelweg nodig.”

TEKST ERIK VAN DER VEEN
FOTO CORNÉ SPARIDAENS

Een paar jaar geleden hebben ze voor de grap buttons laten maken. ‘Praat Nederlands met me’ stond erop, zoals in dat liedje van Kenny B. Want ja, je kan als buitenlander wel Nederlands willen leren spreken. Maar als die Nederlanders de hele tijd maar Engels tegen je blijven praten, schiet het niet op, hoe vriendelijk ook bedoeld.

Het was een grapje maar wel met een serieuze ondertoon, zegt Karen Prowse van het International Welcome Center North in Groningen. Veel van de buitenlandse nieuwkomers die ‘haar’ centrum over de vloer krijgt, zijn serieus van plan zich hier te settelen, vaak met gezin. En dan is de taal natuurlijk een belangrijke *stepping stone*.

Dit jaar is het tien jaar geleden dat het IWCN zijn inloopcentrum opende in het monumentale pand aan het Zuiderdiep in Groningen. Toen ze in 2014 begonnen, rekende *operations manager* Prowse op hooguit zo’n 500 bezoekers per jaar. Inmiddels koersen ze dit jaar richting de 3500 klanten, uit alle delen van de wereld.

Voor al die nieuwkomers is het IWCN een eerste *landing point* na hun komst naar het Noorden. Prowse en haar mensen maken hen wegwijs in Noord-Nederland. Van de allereerste plichtplegingen bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst en de gemeentelijke afdeling Burgerzaken tot een geschikte school voor de kinderen of een club om te sporten.

De groei zit er ook na tien jaar nog altijd

stevig in: het IWCN komt dit jaar uit op ruim 6000 hulpvragen. „In tien jaar tijd zitten we dik over de 50.000 ‘interactions’, met mensen van minstens 145 nationaliteiten en we hebben ruim 520 bedrijven geholpen”, zegt Prowse niet zonder trots.

RAAD EN DAAD VOOR NIEUWKOMERS

De geboren Amerikaanse ontwikkelde zich vanaf het moment dat ze in 1996 met haar Nederlandse partner naar Groningen kwam tot een drijvende kracht achter de stichting Connect International, een van de voorlopers van het IWCN. Haar inzet is nog dezelfde als toen: raad en daad bieden om ‘expats’ zoals zij zelf te laten ‘landen’ in het Noorden. Onestop-shopping, noemen Prowse en haar collega Martine Millet, business manager bij het IWCN, dat: „Alles op één plek, in 20 minuten alle formaliteiten geregeld, je vragen beantwoord en tegelijkertijd de connectie maken met de internationale gemeenschap in het Noorden én met de Nederlanders.”

Aanvankelijk strekte de hulp zich zelfs uit tot het ‘inhuizen’. De stichting bedroop zichzelf lange tijd met betaalde *relocation services* voor ‘internationals’ die naar het Noorden verhuisden. Die tak heeft het IWCN inmiddels echter uitbesteed aan een stuk of dertig kleine en grotere ‘service partners’, van makelaar en woninginrichter tot verzekeringsmaatschappij.

Dat is niet het enige wat inmiddels drastisch is veranderd bij het IWCN, een van de

Als je zelfs in Europa geen mensen meer kunt vinden, móet je wel verder zoeken

twaalf expatcenters die Nederland telt. Kwamen er aanvankelijk vooral buitenlandse werknemers naar het Noorden in het kielzog van internationale concerns met een vestiging in de regio, van Philips in Drachten tot de Japanse sojasaufabrikant Kikkoman in Sappemeer, inmiddels ligt dat helemaal anders.

Ook het ‘eigen’ noordelijke bedrijfsleven zoekt zijn personeel tegenwoordig steeds meer in een wereldwijde vijver. Een onvermijdelijk gevolg van het internationaal groeiende tekort aan gekwalificeerd personeel, zegt Prowse. „Als je in eigen land of zelfs in Europa geen mensen meer kunt vinden, móet je wel buiten de EU zoeken. En dan gaat het echt niet alleen om de grote bedrijven. Meer dan de helft van de bedrijven die bij ons aankloppen, komt uit het regionale midden- en kleinbedrijf.”

Die trend is duidelijk zichtbaar in de cijfers. In dertig jaar tijd is het aantal internationals in Noord-Nederland verdrievoudigd tot bijna 85.000. Vooral in Groningen gaat het steeds sneller omhoog, met de Rijksuniversiteit Groningen als belangrijkste aanjager. De laatste tien jaar zag (vooral) de provincie Groningen bijna een verdubbeling, naar dik 42.500 internationals. Friesland volgt op ruime afstand met ruim 24.000 en Drenthe met bijna 18.000.

Maar met die sterke groei stijgt ook de weerstand. Prowse en Millet maken zich er zorgen over. Sinds het aantreden van het nieuwe kabinet zien ze het politieke tij keren. In hun ijver om de instroom van buitenlanders te beteugelen, zetten PVV, NSC, BBB en VVD ook de rem op arbeids- en kennismigratie. Ook de universiteiten en hogescholen moeten het aantal buitenlandse studenten terugdringen.

Bij het IWCN zien ze het met lede ogen aan. Met ‘het strengste asielbeleid ooit’ dreigt Nederland zich economisch in de eigen voet te schieten, vrezen Prowse en Millet. „Veel mensen denken: die buitenlanders komen onze banen inpikken”, beseft Prowse. „En ze pakken onze huizen af.”

Maar niets is minder waar: „Internationals die hier naartoe komen, vervullen vacatures die de Nederlander niet wil of kan vervullen. Het gaat om banen waarvoor meestal al maandenlang is geadverteerd. Als werkgevers dan niet internationaler gaan zoeken, krijg je een domino-effect. Dan trekken ze naar landen en regio’s waar dat personeel wél is te vinden en gaan uiteindelijk dus ook de banen van de Nederlanders verloren.”

„De opbrengsten zijn hoger dan de lasten”, nuanceert ook Millet. „Buitenlandse werknemers voegen iets toe. Met hun internationale oriëntatie en ervaring brengen ze kwaliteiten mee die wij zelf niet hebben. Daarmee zijn ze ook een aanjager van innovatie binnen bedrijven. Net zoals internationale studenten die blijven, hier bovengemiddeld vaak een start-upbedrijf oprichten.”

Groningen kan veel meer vruchten plukken van zijn universiteit en hogescholen, zegt Prowse. „Je moet je buitenlandse stu-

denten niet weggagen maar juist verleiden om te blijven na afstuderen of promotie. Ze zijn hier al twee tot vier jaar, ze wéten hoe de samenleving werkt, ze hebben talent en wij hebben talent nodig.”

‘WE HEBBEN ZE SIMPELWEG NÓDIG’

Maar daar is de sfeer voorlopig even niet naar. „Ik snap het wel”, zegt Prowse over de weerstand. „We hebben enorme woningtekorten dus is het makkelijk met de vinger naar ‘de buitenlanders’ te wijzen. Maar ‘internationals’ kunnen zich helemaal niet inschrijven voor sociale huisvesting, daar gaat geen huis vanaf voor autochtone Nederlanders.”

En, benadrukt ze nog maar eens: „We hebben ze simpelweg nódig”. Dat geldt meer dan ooit, vult Millet aan: „De arbeidskrapte en vergrijzing worden alleen maar groter de komende jaren. En dat komt in onze regio nog bovenop de traditionele ‘braindrain’ van jongeren naar het Westen.”

(Noord-)Nederland moet op een wereldmarkt wedijveren om het schaarser wordende talent. Die concurrentiestrijd is volgens de IWCN-managers niet geholpen met het politieke gekrakeel in Den Haag, met recent ook nog de dreigende afschaffing van de loonbelasting-aftrek voor kennismigranten. Die staat nu nog op 30 procent, zou verdwijnen maar zou volgens de laatste berichten met ingang van 2027 naar 27 procent gaan.

Het is slechte reclame, vreest Prowse. „Highly skilled professionals kunnen overal in de wereld aan de bak. Dan is zo’n 30 procent-regeling een *definitive* aantrekker. De meeste landen hebben zo’n regeling, je zet jezelf op achterstand als je die afschaft.”

„Het sentiment in Nederland haalt ook de internationale pers”, onderstreept Millet. „Dat helpt niet voor de aantrekkelijkheid van ons land voor buitenlands talent. Daarmee schrikken we mensen af.”

„Dat horen we ook van de mensen die bij ons over de vloer komen”, zegt Prowse. „Die zeggen: ik ben niet welkom hier, ze willen mijn talent niet, *so I’ll take it elsewhere*. Het beeld van Nederland is niet meer dat van tien jaar geleden. Mensen van buiten voelen zich minder welkom hier, niet meer zo veilig. Dat heeft de politiek totaal veranderd.”

Waar zo’n harde lijn toe kan leiden, wordt volgens Millet nu al zichtbaar in Denemarken. Daar krijgt het bedrijfsleven zijn vacatures voor hoogopgeleiden met geen mogelijkheid meer ingevuld. Het land laat daarom na een stop van drie jaar weer studenten van buiten de EU toe en gaat in Afrika zelfs actief talent werven voor zijn universiteiten.

Toch blijven ze bij het IWCN optimistisch dat Nederland zo’n U-bocht in het migratiebeleid bespaard blijft. Voorlopig blijft het druk genoeg, met nog altijd duizenden nieuwkomers per jaar die wegwijs moeten worden gemaakt in het Noorden.

Na tien jaar heeft het welkomstcentrum zich bewezen als een onmisbare springplank naar de noordelijke samenleving: onderdeel van een infrastructuur waar bijvoorbeeld ook de International School in Haren toe behoort. Aan verhuisplannen wordt gewerkt want het huidige inloopcentrum wordt te klein. „We willen ook een ontmoetingspunt voor de internationale community zijn, dat kan hier niet.”

Het belang van zo’n ‘internationals’-infrastructuur valt niet te onderschatten, zegt Prowse. „Toen Google naar de Eemshaven kwam was hun internationale projectleider lyrisch. Voor de bouw van een datacenter in Finland moesten ze alles zelf uitvoeren. Dat wij ze hier konden helpen heeft zeker een rol gespeeld in hun keus voor Groningen.”

Meer informatie: www.iwcn.nl